

Sygn. akt III U 570/15

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 23 września 2015 r.

Sąd Okręgowy w Przemyślu III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący SSO Lucyna Oleszek

Protokolant sekretarz sądowy Agnieszka Radochońska

po rozpoznaniu w dniu 23 września 2015 r. w Przemyślu

na rozprawie

sprawy B. P.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w R.

o emeryturę

na skutek odwołania B. P.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w R.

z dnia 1 czerwca 2015 r. **nr** (...)

I. **z m i e n i a** zaskarżoną decyzję w ten sposób, że przyznaje wnioskodawcy B. P. prawo do emerytury w ustawowej wysokości, poczynwszy od dnia 1 kwietnia 2015 r.

II. **s t w i e r d z a**, że Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w R. nie ponosi odpowiedzialności za opóźnienie w ustaleniu prawa do powyższego świadczenia.

Sygn. akt III U 570/15

UZASADNIENIE

wyroku z dnia 23 września 2015 r.

Decyzją z dnia 1 czerwca 2015 r., zn. (...) Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w R. odmówił wnioskodawcy B. P. prawa do emerytury.

W uzasadnieniu decyzji podano, iż wnioskodawca nie spełnia wszystkich warunków określonych w ustawie z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2013 r. poz. 1440 ze zm.). Na dzień 1 stycznia 1999 r. nie udowodnił 15 lat zatrudnienia w warunkach szczególnych lub w szczególnym charakterze.

Organ rentowy stwierdził, że brak podstaw do uwzględnienia okresu zatrudnienia wnioskodawcy w warunkach szczególnych w zlikwidowanym (...) Przedsiębiorstwie Budowlanym sp. z o.o. w L.:

- od 26 października 1969 r. do 30 czerwca 1972 r. (2 lata, 8 miesięcy i 5 dni),

- od 4 lutego 1974 r. do 14 lutego 1976 r. (2 lata, 9 dni),

- od 17 lipca 1978 r. do 31 grudnia 1998 r. (20 lat, 3 miesiące i 16 dni). Zakład pracy nie wystawił wnioskodawcy świadectwa pracy wykonywanej w warunkach szczególnych.

Wnioskodawca B. P. w dniu 23 czerwca 2015 r. złożył odwołanie od tej decyzji, domagając się jej zmiany .

Na uzasadnienie podał, że decyzja jest dla niego krzywdząca i niezgodna ze stanem faktycznym. Wskazał, że przez cały okres zatrudnienia w (...) Przedsiębiorstwie Budowlanym w L. pracował w warunkach szczególnych wyłącznie na stanowisku betoniarza oraz przy pracach zbrojarskich. Na potwierdzenie charakteru wykonywanych prac zbrojarsko-betonierskich powołał się na zeznania świadków, wnosząc o uwzględnienie okresu zatrudnienia w szczególnych warunkach.

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy wniósł o jego oddalenie z przyczyn, które stanowiły o wydaniu zaskarżonej decyzji.

Ponownie stwierdzono, że wnioskodawca nie spełnia warunków do nabycia emerytury określonych w art. 184 ust. 1 w zw. z art. 27 i art. 32 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r.

o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2013 r., poz. 1440 ze zm.) oraz w zw. z § 2 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego dla pracowników zatrudnianych w szczególnych warunkach lub

w szczególnym charakterze. Podniesiono, że spośród ustawowych warunków wnioskodawca wykazał 25-letni staż ubezpieczeniowy, nie przystąpił do OFE, ale nie udowodnił 15 lat pracy w warunkach szczególnych. Wskazano, że charakter takiego zatrudnienia może potwierdzić jedynie zakład pracy, ewentualnie jego następca, na podstawie posiadanej dokumentacji

i w ściśle określonej formie, zgodnie z § 2 ust. 2 powołanego rozporządzenia. Wnioskodawca nie przedstawił świadectwa pracy wykonywanej w warunkach szczególnych.

Sąd Okręgowy w Przemyślu III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

ustalił następujący stan faktyczny:

Wnioskodawca B. P. urodzony (...) złożył w dniu 7 kwietnia 2015 r. wniosek o emeryturę, oświadczając że nie jest członkiem Otwartego Funduszu Emerytalnego oraz że nie pozostaje w stosunku pracy. Na potwierdzenie okresów ubezpieczenia oraz charakteru zatrudnienia dołączył świadectwa pracy.

Rozpoznając ten wniosek organ rentowy decyzją z dnia 1 czerwca 2015 r. odmówił mu prawa do emerytury.

Ustalony przez organ rentowy wymiar okresów składkowych i nieskładkowych wykazanych przez wnioskodawcę na dzień 1 stycznia 1999 r. wyniósł 25 lat, 5 miesięcy i 27 dni. Natomiast w ocenie ZUS wnioskodawca na dzień 1 stycznia 1999 r. nie udowodnił wymaganego 15-letniego okresu pracy w szczególnych warunkach wykonywanego stale i w pełnym wymiarze czasu pracy.

Organ rentowy do stażu pracy w warunkach szczególnych nie zaliczył wnioskodawcy okresu jego zatrudnienia w (...) Przedsiębiorstwie Budowlanym, Sp. z o.o. w L..

Dowód: 1. Akta organu rentowego:

- wniosek o emeryturę z dn. 7.04.2015 r.

- decyzja odmowna z dn. 1.06.2015 r.

Ponadto Sąd ustalił, że wnioskodawca B. P. bez zawodu w dniu 27 października 1969 r. został przyjęty do pracy w ówczesnym Przedsiębiorstwie Budownictwa Rolniczego w L. w charakterze robotnika budowlanego. Wtedy pracował głównie jako pomocnik murarza. Pracę w tym Przedsiębiorstwie wnioskodawca podejmował trzy razy.

Pierwszy stosunek pracy, z uwagi na sytuację rodzinną został rozwiązany za porozumieniem stron z dniem 30 czerwca 1972 r. Ponownie jako robotnik budowlany wnioskodawca został przyjęty do pracy w dniu 4 lutego 1974 r. Ten stosunek pracy został rozwiązany na skutek wypowiedzenia przez pracodawcę z dniem 14 lutego 1976 r. Następne zatrudnienie wnioskodawca podjął od 17 kwietnia 1978 r. i trwało ono nieprzerwanie do 30 kwietnia 2000 r. W okresie tego zatrudnienia wnioskodawca faktycznie pracował jako robotnik budowlany – betoniarz przy produkcji betonu i elementów betonowych oraz przy pracach zbrojarskich na budowach .

Sąd ustalił też, że Przedsiębiorstwo Budownictwa Rolniczego w L. po reorganizacjach funkcjonowało ostatnio pod nazwą (...) Przedsiębiorstwo Budowlane sp. z o.o. w L., obecnie w upadłości. Przedmiotem głównej działalności tego Przedsiębiorstwa była budowa obiektów gospodarczych na rzecz państwowych gospodarstw rolnych (obór, bukieciarni, cielętników, mieszalni pasz i zbóż oraz suszarni, silosów, konstrukcji metalowych wiat), ale też budynków mieszkalnych dla Państwowych Gospodarstw Rolnych i obiektów użyteczności publicznej (szpitale, sanatoria, szkoły).

Na budowach tych wykorzystywano beton własnej produkcji oraz elementy betonowe (błoczek, krawężniki, nadproża, płyty chodnikowe, trylinkę) wyprodukowane we własnym zakładzie. Na terenie Przedsiębiorstwa w L. funkcjonowała betoniarnia, gdzie pracowało 5-7 robotników, m.in. wnioskodawca. Do ich obowiązków należały prace przy produkcji betonu oraz elementów betonowych. Wnioskodawca jako betoniarz pracował przy produkcji betonu w betoniarni, a następnie bezpośrednio na budowach przy przygotowaniu zbrojeń oraz wylewaniu betonu. Po wykonaniu tych prac swoje obowiązki kontynuował

w betoniarni przy zalewaniu form betoniarskich, wibrowaniu i odbijaniu produkowanych elementów. Proces produkcyjny tych elementów polegał na produkcji betonu na węźle betoniarskim, gdzie pracował operator węzła. Część prac związanych z załadunkiem betoniarek odbywała się mechanicznie przy użyciu taśmociągów i łyżek mechanicznych, niemniej część prac związanych z załadunkiem kruszywa (żwiru, piasku) oraz cementu robotnicy dokonywali ręcznie. Produkcja elementów betonowych, w tym nadproży, krawężników, kostki, płyt chodnikowych odbywała się poprzez ręczne napełnianie form, następnie ich odstawienie na stoły wibracyjne i zestawienie do suszenia. Praca odbywała się w stałym hałasie, zapyleniu od kruszywa i cementu, a także przy stałych drganiach wytwarzanych przez stoły wibracyjne.

Podejmując kolejne zatrudnienie w 1978 r. wnioskodawca nie pracował już jako pomocnika murarza.

Równocześnie z wnioskodawcą pracowali świadkowie: S. S. (1) i J. S. (1). Pierwszy przez 30 lat, począwszy od 1978 r. pracował jako niewykwalifikowany robotnik budowlany, pomagając głównie J. S. (1). Ten z kolei przez 28 lat, począwszy od 1978 r. był zatrudniony jako murarz-tylnik. Obaj pracowali na budowach w terenie i przystępowali do swoich prac zwykle po pracach zbrojarzy, cieśli i betoniarzy. Praca zarówno przy produkcji, jak i na budowie odbywała się na jednej zmianie.

Ponadto Sąd ustalił, że w okresach pomiędzy zatrudnieniem wnioskodawca został powołany do zasadniczej służby wojskowej, którą odbywał w okresie od 20 maja do 15 grudnia 1976 r. (7 miesięcy).

W czasie ostatniego zatrudnienia wnioskodawca korzystał też z urlopu bezpłatnego w okresie :

- od 2 do 6 marca 1981 r,

- od 11- 23 stycznia 1982 r.,

- 12, 13 i 22 grudnia 1984 r.

Obecnie wnioskodawca jest zarejestrowany jako osoba bezrobotna, od czerwca 2015 r. na okres roku uzyskał prawo do zasiłku dla bezrobotnych.

Dowód: 1. Akta organu rentowego (emerytalne):

- świadectwa pracy z dnia 5.05.2000 r. i 8.03.2006 r.,

- Zaświadczenie (...) w J. z dnia 20.11.2003 r.

2. Akta osobowe wnioskodawcy z (...) Sp. z o.o. w L.:

- przyjęcie do pracy z dnia 27.10.1969 r.,

- zaświadczenie kwalifikacyjne z dnia 31.10.1969 r.

- umowa o pracę z dnia 5.02.1974 r. i 17.07.1978 r.,

- angaże za lata 1978-2000, w tym z dnia 27.01.1998 r.,

- kwestionariusz osobowy z dnia 14.08.1986 r.,

- ewidencja obecności z lat 1979-1999,

- zawiadomienie z dnia 28 stycznia 1997 r.

3. zeznania świadków (e-protokół z dn. 23.09.2015 r.);

- S. S. (13 min.),

- J. S. (18 min.),

4. zeznania wnioskodawcy (e-protokół z dn. 23.09.2015 r.- 25 min.),

Dokonując tych ustaleń Sąd oparł się na dokumentach zgromadzonych w aktach organu rentowego oraz dokumentacji archiwalnej z akt osobowych wnioskodawcy z okresu jego zatrudnienia w latach 1969-2000. Przedłożone dokumenty potwierdzają podjęcie zatrudnienia oraz rodzaj zajmowanych stanowisk, zakres obowiązków i sposób wynagradzania wnioskodawcy w okresie zatrudnienia w Przedsiębiorstwie Budownictwa Rolniczego w L., a następnie w (...) Przedsiębiorstwie Budowlanym Sp. z o.o. w L..

Za pełni wiarygodne Sąd uznał także zeznania świadków, którzy dokładnie opisali strukturę zatrudnienia w Przedsiębiorstwie. Wskazali, jakie prace wykonywał wnioskodawca, jak wyglądała organizacja pracy zarówno w betoniarni, jak i na budowach. Sąd w pełni podzielił także zeznania wnioskodawcy, który dodatkowo podał jakie prace wykonywał przez sporny okres zatrudnienia, pracując przy produkcji betonu oraz elementów betonowych.

Zebrana obecnie dokumentacja wraz zeznaniami świadków i wnioskodawcy potwierdza okres i faktyczny charakter wykonywanej przez niego pracy przede wszystkim w betoniarni. Zgromadzone dowody wzajemnie się potwierdzają i uzupełniają, są wiarygodnym źródłem ustaleń faktycznych.

Mając powyższe na uwadze Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Odwołanie wnioskodawcy B. P. jest uzasadnione.

Zgodnie z art. 184 ust. 1 i 2 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2013 r., poz. 1440 ze zm.) - ubezpieczonym urodzonym po dniu 31 grudnia 1948 r. przysługuje emerytura po osiągnięciu wieku przewidzianego w art. 32, 33, 39 i 40, jeżeli w dniu wejścia w życie ustawy osiągnęli:

- 1) okres zatrudnienia w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze wymaganym w przepisach dotychczasowych do nabycia prawa do emerytury w wieku niższym niż 60 lat - dla kobiet i 65 lat - dla mężczyzn oraz
- 2) okres składkowy i nieskładkowy, o którym mowa w art. 27, tj. 25 lat dla mężczyzny (w tym co najmniej 15 lat pracy w szczególnych warunkach).

Ponadto emerytura, o której mowa w ust. 1, przysługuje pod warunkiem nieprzystąpienia do otwartego funduszu emerytalnego albo złożenia wniosku o przekazanie środków zgromadzonych na rachunku w otwartym funduszu emerytalnym, za pośrednictwem Zakładu, na dochody budżetu państwa.

Zgodnie z art. 32 ust. 1 powołanej wyżej ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych ubezpieczonym urodzonym przed dniem 1 stycznia 1949 r., będącym pracownikami, o których mowa w ust. 2 i 3, zatrudnionymi w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze, przysługuje emerytura w wieku niższym niż określony w art. 27 ust. 2 i 3.

Wiek emerytalny, o którym mowa w ust. 1, rodzaje prac lub stanowisk oraz warunki, na podstawie których osobom wymienionym w ust. 2 i 3 przysługuje prawo do emerytury, ustala się na podstawie przepisów dotychczasowych (ust. 4 art. 32). Przepisy dotychczasowe to rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. U. Nr 8, poz. 43 ze zm.). W myśl § 3 powołanego rozporządzenia za okres zatrudnienia wymagany do uzyskania emerytury, zwany dalej "wymaganym okresem zatrudnienia", uważa się okres wynoszący 20 lat dla kobiet i 25 lat dla mężczyzn, liczony łącznie z okresami równorzędnymi i zaliczalnymi do okresów zatrudnienia.

Równocześnie zgodnie z § 2 ust. 1 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego dla pracowników zatrudnianych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz.U. Nr 8 poz. 43 ze zm.) - okresami pracy uzasadniającymi prawo do świadczeń na zasadach określonych w rozporządzeniu są okresy, w których praca w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze była wykonywana stale i w pełnym wymiarze czasu pracy obowiązującym na danym stanowisku pracy.

Okresy pracy w szczególnych warunkach stwierdza zakład pracy na podstawie posiadanej dokumentacji - w świadectwie wykonywania pracy w szczególnych warunkach, wystawionym według wzoru stanowiącego załącznik do przepisów wydanych na podstawie

§ 1 ust. 2 rozporządzenia, lub w świadectwie pracy. Zaświadczenie zakładu pracy powinno potwierdzać charakter i stanowisko pracy w poszczególnych okresach oraz inne okoliczności, od których uzależnione jest przyznanie emerytury.

Bezsporne jest, że wnioskodawca B. P. wykazał, iż w dacie złożenia wniosku emerytalnego ukończył 60 lat oraz nie przystąpił do otwartego funduszu emerytalnego, osiągnął też 25 lat okresów składkowych i nieskładkowych. Natomiast w toku rozpoznawania sprawy przed organem rentowym, z uwagi na brak świadectwa pracy wykonywanej w szczególnych warunkach, sporny okazał się charakter pracy wykonywanej przez niego na stanowisku robotnika budowlanego w Przedsiębiorstwie Budownictwa Rolniczego w L., a następnie (...) Przedsiębiorstwie Budowlanym Sp. z o.o. w L. w okresach:

- od 26 października 1969 r. do 30 czerwca 1972 r. (2 lata, 8 miesięcy i 5 dni),

- od 4 lutego 1974 r. do 14 lutego 1976 r. (2 lata, 9 dni),

- od 17 lipca 1978 r. do 31 grudnia 1998 r. (20 lat, 3 miesiące i 16 dni).

W ocenie Sądu Okręgowego fakt wykonywania przez wnioskodawcę pracy w szczególnych warunkach w ww. Przedsiębiorstwie od 17 lipca 1978 r. do 31 grudnia 1998 r., w łącznym wymiarze 20 lat, 3 miesiące i 16 dni (po wyłączeniu okresów urlopu bezpłatnego) znalazł potwierdzenie w zebranych w sprawie materiale dowodowym – dokumentacji osobowej oraz w zeznaniach świadków i jego własnych.

Przy rozpoznawaniu wniosku emerytalnego wnioskodawcy organ rentowy dysponował ogólnym świadectwem pracy z dnia 5 maja 2000 r. wystawionym przez pracodawcę wnioskodawcy bezpośrednio po ustaniu zatrudnienia. W dokumencie tym wskazano, że wnioskodawca była zatrudniony na stanowisku robotnika budowlanego, betoniarza. Niemniej w angażach zachowanych w dokumentacji osobowej stanowisko robotnika budowlanego używane jest zamiennie ze stanowiskiem betoniarza.

W tym miejscu należy wskazać, że świadectwo nie jest dokumentem urzędowym w rozumieniu art. 244 § 1 i 2 k.p.c. Dokument taki podlega kontroli zarówno co do prawdziwości wskazanych w nim faktów, jak i co do prawidłowości wskazanej podstawy prawnej, co podkreślił Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 25 maja 2004 r. w sprawie o sygn. III UK 31/04.

Podnieść należy, że w postępowaniu przed sądami pracy i ubezpieczeń społecznych, okoliczności mające wpływ na prawo do świadczeń lub ich wysokość, mogą być udowadniane wszelkimi dowodami przewidzianymi w kodeksie postępowania cywilnego i nie są potrzebne jakieś szczególne dowody z dokumentów - wystarczą dowody np. z zeznań świadków i stron.

Takie postępowanie dowodowe – uzupełniające i weryfikujące dokumentację sporządzoną przez pracodawcę wnioskodawcy – Sąd obecnie przeprowadził. Dokonując tej oceny tut. Sąd oparł się na poglądzie Sądu Najwyższego, zawartym w wyroku z dnia 1 czerwca 2010 r., II UK 21/10 (LEX nr 619638)), zgodnie z którym dla oceny, czy pracownik pracował w szczególnych warunkach, nie ma istotnego znaczenia nazwa zajmowanego stanowiska, tylko rodzaj powierzonej mu pracy. Praca w szczególnych warunkach to praca wykonywana stale (codziennie) i w pełnym wymiarze czasu pracy (przez 8 godzin dziennie, jeżeli pracownika obowiązuje taki wymiar czasu pracy) w warunkach pozwalających na uznanie jej za jeden z rodzajów pracy wymienionych w wykazie stanowiącym załącznik do rozporządzenia z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub szczególnym charakterze.

W rezultacie Sąd ustalił częściowo na podstawie zachowanej dokumentacji, a częściowo w oparciu o zeznania świadków i wnioskodawcy, że w okresie pracy od 17 lipca 1978 r. do 31 grudnia 1998 r. wykonywał on prace w szczególnych warunkach na stanowisku robotnika budowlanego - betoniarza bezpośrednio przy produkcji betonu oraz elementów i półfabrykatów betonowych tj. przy stołach wibracyjnych, betoniarkach oraz przy zbrojeniu. Prace zbrojarskie i betoniarskie wymienione są w wykazie A, dział V poz. 4 i 5 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r.

Ponadto w przepisach resortowych tj. w załączniku do zarządzenia Nr 9 Ministra Budownictwa i Przemysłu Materiałów Budowlanych z dnia 1 sierpnia 1983 r. w sprawie stanowisk pracy w zakładach pracy nadzorowanych przez Ministra Budownictwa i Przemysłu Materiałów Budowlanych, na których wykonywane są prace w szczególnych warunkach uprawniające do wcześniejszego przejścia na emeryturę oraz do wzrostu emerytury lub renty (Dz. Urz. M.B.iP.M.B. Nr 3, poz. 6) wykaz A dział. V poz. 4 „Prace zbrojarskie i betoniarskie” wymieniono stanowiska: zbrojarza - pkt 1, zbrojarza prefabrykatów - pkt 2, betoniarza - pkt 3, zestawiacza surowców i mieszanek - pkt 4.

Charakter przedsiębiorstwa, w którym pracował wnioskodawca, niekonsekwencja pracodawcy przy nazewnictwie stanowisk zajmowanych przez wnioskodawcę, jak też jednoznaczne i spójne zeznania świadków i wnioskodawcy wskazują, że od 1978 r.,

w zasadzie do ustania zatrudnienia w 2000 r. pracował on wyłącznie przy pracach betoniarskich oraz zbrojarskich. Były to prace związane bezpośrednio z produkcją elementów z betonu kruszywowego. W rozpoznawanej sprawie istotne okazały się zwłaszcza zeznania świadków, którzy współpracowali razem z wnioskodawcą.

Równocześnie z jednoznacznymi zeznaniami wnioskodawcy w połączeniu z zachowaną dokumentacją osobową wynika, że w czasie dwóch pierwszych okresów zatrudnienia:

- od 26 października 1969 r. do 30 czerwca 1972 r. (2 lata, 8 miesięcy i 5 dni),

- od 4 lutego 1974 r. do 14 lutego 1976 r. (2 lata, 9 dni) pracował on w Przedsiębiorstwie jako robotnik budowlany - pomocnik murarza.

Pomijając te okresy zatrudnienia, istotne okazało się też to, że wiedza świadków co do charakteru pracy wnioskodawcy pochodzi od 1978 r., to dopiero wtedy obaj świadkowie zaczęli pracę w PBRol.

Niemniej Sąd przyjął, że przed dniem 1 stycznia 1999 r., wnioskodawca wykazał 20 lat pracy wykonywanej w warunkach szczególnych.

Zgodnie z art. 129 ust. 1 ustawy o emeryturach i rentach z FUS, świadczenia wypłaca się poczynając od dnia powstania prawa do tych świadczeń, nie wcześniej jednak niż od miesiąca, w którym zgłoszono wniosek lub wydano decyzję z urzędu.

W tym stanie rzeczy Sąd uznał, że odwołanie wnioskodawcy zasługuje na uwzględnienie i na mocy powołanych przepisów w zw. z art. 477¹⁴ § 2 k.p.c. zmienił zaskarżoną decyzję, przyznając mu prawo do emerytury od 1 kwietnia 2015 r. tj. miesiąca złożenia wniosku emerytalnego, o czym orzeczono w pkt I-szym wyroku.

Zgodnie z art. 118 ust. 1 i 1a ustawy o emeryturach i rentach z FUS organ rentowy wydaje decyzję w sprawie prawa do świadczenia lub ustalenia jego wysokości po raz pierwszy w ciągu 30 dni od wyjaśnienia ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania tej decyzji, z uwzględnieniem ust. 2 i 3 oraz art. 120. W razie ustalenia prawa do świadczenia lub jego wysokości orzeczeniem organu odwoławczego za dzień wyjaśnienia ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania decyzji uważa się również dzień wpływu prawomocnego orzeczenia organu odwoławczego, jeżeli organ rentowy nie ponosi odpowiedzialności za nieustalenie ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania decyzji. Organ odwoławczy, wydając orzeczenie, stwierdza odpowiedzialność organu rentowego.

Kierując się tym przepisem oraz uwzględniając wcześniejsze rozważania Sąd uznał, że ustalenie ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania decyzji (przeprowadzenie dowodu z dokumentacji osobowej oraz zeznań świadków i ich ocena) zwalniają organ rentowy z odpowiedzialności za opóźnienie w ustaleniu prawa do świadczenia emerytalnego wnioskodawcy. Orzeczenie w tym zakresie zawarto w pkt II-im wyroku.